

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Fifkou ve věci

žalobce: **A. B.**
zastoupený JUDr. Petrem Kučerou, Ph.D., advokátem
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 125 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 11. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Návrh žalobce ze dne 7. 7. 2024, kterým se domáhá po lékařské posudkové komisi OSSZ ve Znojmě, Jihlavě a Třebíči náhrady újmy 15 000 000 Kč, se odmítá. Žalobce může do jednoho měsíce od právní moci tohoto výroku podat žalobu v občanském soudním řízení k místně příslušnému okresnímu soudu.
- II. Rozhodnutí žalované ze dne 15. 11. 2023, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná shora uvedeným usnesením potvrdila usnesení České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 25. 5. 2023, kterým bylo zastaveno řízení o invalidní důchod zahájené na žádost žalobce ze dne 20. 3. 2023, neboť správní orgán prvního stupně

- považoval tuto žádost za zjevně právně nepřipustnou. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 16. 6. 2023 námitky, které odvolací správní orgán neshledal důvodnými. Dovodil, že žalobce žádal o invalidní důchod opakovaně, jeho předchozí žádost ze dne 9. 2. 2022 byla pravomocně zamítnuta, neboť žalobce nesplnil podmínku získání potřebné doby pojištění, toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 26. 10. 2022. Žalobce dne 20. 3. 2023 žádal o invalidní důchod znovu, aniž by doložil novou dobu pojištění. Protože nebyly prokázány nové skutečnosti, které by svědčily pro změnu předchozího rozhodnutí, je nová žádost žalobce ze dne 20. 3. 2023 zjevně právně nepřipustná, proto muselo být řízení zastaveno podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „spr. ř.“). Rozhodnutí žalované nabylo právní moci dne 20. 11. 2023.
2. Žalobce nejprve dne 29. 11. 2023 požádal soud o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro budoucí řízení. Dne 8. 1. 2024 zdejšímu soudu doručil podání označené jako „blanketní žaloba“, kde označil shora uvedené rozhodnutí žalované ze dne 15. 11. 2023 a uvedl, že blanketní žalobu podává, aby mu neuplynula lhůta k napadení rozhodnutí ve správním soudnictví. Poukázal na to, že o jeho předchozí žádosti o ustanovení zástupce pro řízení dosud nebylo rozhodnuto. Jakmile mu bude zástupce ustanoven, blanketní žalobu doplní.
  3. Soud usnesením ze dne 19. 2. 2024, č. j. 29 Ad 1/2024 - 20, žalobci ustanovil zástupcem advokáta JUDr. Petra Kučeru, Ph.D., současně žalobci uložil, aby prostřednictvím svého zástupce odstranil vady blanketní žaloby. Právní zástupce žalobce žalobu doplnil podáním ze dne 4. 3. 2024, ve které poukázal na vady žalobou napadeného rozhodnutí. Odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a měl za to, že nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. b) spr. ř. Odkázal na odůvodnění rozhodnutí odvolacího správního orgánu, který se zabýval splněním podmínky potřebné doby pojištění, z čehož je zřejmé, že ve věci prováděl šetření a seznamoval se se skutkovým stavem věci. To znamená, že v řízení o aktuální žádosti žalobce proběhlo dokazování, neboť z žádného právního předpisu nelze dovodit, že správní orgán může bez dalšího vycházet z výsledků dokazování v jiném řízení. Žalobce dále zdůraznil, že aktuální řízení bylo zahájeno až po pravomocném skončení předchozího řízení o invalidním důchodu, nemůže se tedy jednat o překážku litispendence podle § 48 odst. 1 spr. ř., současně nejde ani o překážku věci rozhodnuté podle § 48 odst. 2 spr. ř., neboť předchozí řízení skončilo zamítnutím žádosti. Žalobce dále žalované vytkl, že její rozhodnutí stojí na tvrzení, že žalobce řádně nedoložil potřebnou dobu pojištění pro přiznání invalidního důchodu, pak ale měla žalobce vyzvat k doplnění jeho tvrzení a doložení důkazů. Postup žalované, tedy zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. b) spr. ř., měl žalobce za procesně nesprávný, měl za to, že pokud žalovaná neshledala podmínky pro přiznání invalidního důchodu, měla žádost žalobce zamítnout. Navrhl, aby rozhodnutí žalované bylo zrušeno a věc vrácena k novému řízení.
  4. Žalovaná se k žalobě vyjádřila podáním ze dne 22. 4. 2024, kde setrvala na svém právním názoru uvedeném již v žalobou napadeném rozhodnutí. Zopakovala, že žalobce požádal dne 20. 3. 2023 o invalidní důchod, ačkoliv nedlouho předtím bylo rozhodnuto, že nesplňuje podmínky pro přiznání invalidního důchodu, neboť nesplnil potřebnou délku pojištění. Zdůraznila, že judikatura Nejvyššího správního soudu vychází z toho, že zjevná právní nepřipustnost žádosti je neurčitý právní pojem, který je třeba vykládat restriktivně, přitom nepřipustnost musí být patrná již ze samotné žádosti. Žalovaná zdůraznila, že správní orgány se setkávají s mnohými případy, kdy účastníci podávají opakovaně stejné

žádosti, ačkoliv předchozí žádosti byly zamítnuty. Ačkoliv uznala, že žalobce nebyl omezen v počtu podaných žádostí, nadnesla otázku, jak může správní orgán naložit se žádostí, která je obsahově shodná, jako byla předchozí zamítnutá žádost. Odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu a měla za to, že pokud již ze žalobcovy žádosti bylo zřejmé, že je zcela totožná s předchozí žádostí, tedy nic nového nebylo tvrzeno, jednalo se o zjevně právně nepřipustnou žádost, proto bylo možné řízení zastavit podle § 66 odst. 1 písm. b) spr. ř. Žalovaná proto navrhla, aby soud žalobu zamítl.

5. Účastníci na svých stanoviscích setrvali i v dalším průběhu řízení. Ústního jednání nařízeného na 9. 8. 2024 se žalovaná nezúčastnila, z účasti se písemně omluvila. Žalobce, který se jednání účastnil formou videokonference, i jeho právní zástupce zopakovali argumentaci uvedenou v žalobě.
6. Žalobce podáním ze dne 15. 7. 2024, které ústně doplnil při jednání dne 9. 8. 2024, uplatnil nárok na zaplacení částky 15 000 000 Kč vůči lékařské posudkové komisi OSSZ ve Znojmě, Jihlavě a Třebíči. K dotazu soudu uvedl, že se domáhá náhrady majetkové újmy, která mu vznikla chybným rozhodnutím lékařských posudkových komisí OSSZ v době od roku 1989. V důsledku chybných lékařských zpráv a chybných závěrů mu nebyl přiznán částečný invalidní důchod a žalobci tím ušel příjem, tj. vznikla škoda. Soud vyhodnotil, že žalobcem požadovaný nárok nelze řešit ve správním soudnictví, ale má ho projednat a rozhodnout o něm soud v občanském soudním řízení. Proto postupoval podle § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a tento návrh žalobce na náhradu majetkové újmy (škody) odmítl. Současně žalobce poučil o možnosti podat civilní žalobu u příslušného okresního soudu.
7. Soud poté přezkoumal napadené rozhodnutí správního orgánu podle § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
8. Těžiště věci je založeno na výkladu § 66 odst. 1 písm. b) spr. ř., podle kterého řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže byla podána žádost zjevně právně nepřipustná. Komentářová literatura uvádí, že „za nepřipustnou žádost by bylo možné považovat podání žádající provedení něčeho, co není fakticky či právně možné (poskytnutí neexistující licence, realizace práva, u kterého již uplynula prekluzivní lhůta, podání žádosti o přiznání určitého oprávnění fyzickou osobou, ačkoli je může získat pouze osoba právnická apod.) nebo k čemu není žadatel oprávněn (snaží se např. uplatnit vlastnická práva k cizí věci nebo se právnická osoba domáhá práv určených pouze osobám fyzickým). Podle soudní judikatury je možno za zjevně právně nepřipustnou považovat pouze takovou žádost, u které je již na první pohled zřejmé, že jí nelze vyhovět. Ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) se tedy uplatní pouze v těch případech, kdy je právní nepřipustnost žádosti skutečně zjevná již po jejím prvním posouzení (na první pohled) bez toho, že by pro ověření této nepřipustnosti musely být prováděny nějaké další úkony. Obdobně konstatoval NSS 3 Ads 95/2018, který dovodil, že správní orgán nemůže zastavit řízení o žádosti, kterou má za zjevně právně nepřipustnou, poté, kdy de facto provede její věcné posouzení a dojde k závěru o neoprávněnosti této žádosti podle příslušné úpravy hmotného práva“ (srov. Jemelka L., Pondělíčková K., Bohadlo D., Správní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 485–486).
9. Pojem zjevné právní nepřipustnosti žádosti byl vyložen i judikaturou Nejvyššího správního soudu, Ten v rozsudku ze dne 7. 5. 2008, č. j. 2 As 74/2007 – 55, dovodil, že

„zjevná právní nepřípustnost“ je neurčitý právní pojem, který však musí být vykládán restriktivním způsobem. Podle ustanovení § 45 odst. 3 správního řádu totiž takovou žádost správní orgán neprojednává a řízení zastaví. Z důvodu ochrany práv účastníků řízení je proto možno k tomuto způsobu rozhodnutí přikročit jen tehdy, jestliže je skutečně již na první pohled zřejmé, že žádosti nelze vyhovět. To znamená, že tato nepřípustnost musí být patrna již ze samotné žádosti, nikoliv teprve z výsledků dalšího dokazování či zjišťování. V rozsudku ze dne 15. 11. 2013, č. j. 2 As 71/2013 - 67, vyslovil Nejvyšší správní soud závěr, že podmínky, které musejí být splněny pro zastavení správního řízení vedeného před správním orgánem, normuje ustanovení § 45 odst. 3 spr. ř. tak, že „žádost nesmí být zjevně právně nepřípustná. Takovou žádost správní orgán neprojednává a řízení zastaví dle § 66. Usnesení se oznamuje účastníkům, kteří byli o zahájení řízení uvědoměni. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2014, č. j. 3 Ads 9/2013 - 51, vyplývá, že zjevná právní nepřípustnost žádosti „musí být zřejmá již na první pohled a k tomuto závěru nelze dospět teprve z výsledků dalšího dokazování či zjišťování. V této souvislosti je však třeba vytknout, že ono další dokazování či zjišťování se týká meritorního posuzování věci a vyhodnocení přiložených podkladů k žádosti, nikoli ověřování splnění základních procesních podmínek pro vedení řízení. Zjištění, zda řízení nebrání právní překážka, nelze považovat za zapovězené dokazování či zjišťování. Naopak, zdejší soud považuje za zcela logické a samozřejmé, že je povinností správního orgánu tyto záležitosti zkoumat. Důvod mj. tkví též v hospodárnosti správního řízení, protože by nebylo účelné vést řízení, v němž by byly řešeny již rozhodnuté záležitosti. Zároveň je zřejmé, že v rámci posouzení žádosti z hlediska její zjevné právní nepřípustnosti musí správní orgán činit určité kroky, které potvrdí správnost takového rozhodnutí. V opačném případě by se jeho rozhodnutí blížilo svévoli. Musí však postupovat velmi obezřetně a nepřesáhnout mez dovoleného ověřování procesních podmínek“.

10. Při aplikaci výše uvedených závěrů na souzenou věc je třeba dovodit, že žádost žalobce o invalidní důchod ze dne 20. 3. 2023 nebyla zjevně právně nepřípustná. Právní předpisy nezakazují opakované žádosti o invalidní důvod ani nestanoví, v jakých časových intervalech je účastník oprávněn o invalidní důchod znovu požádat. Žalobce požádal o přiznání invalidního důchodu (§ 54 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, dále jen „ZDP“), což je žádost (sama o sobě) přípustná. Nepřípustnost nelze odvodit pouze z toho, že žalobce již v minulosti o invalidní důchod neúspěšně žádal. V podání nové žádosti jej to nijak nelimitovalo, protože jeho předchozí žádost byla zamítnuta, takže nevznikla překážka věci rozhodnuté (§ 48 odst. 2 spr. ř.).
11. Skutečnost, že žalobce podal žádost opakovaně, proto není důvodem, aby se jí správní orgán nezabýval a věcně o ni nerozhodl. Jak je výše vysvětleno, pojem „zjevná právní nepřípustnost“ je nutno vykládat restriktivním způsobem, půjde tedy o výjimečné případy, kdy zcela zjevně nelze žádost vůbec projednat nebo rozhodnout o ní. Zjevná právní nepřípustnost žádosti z ní musí vyplývat na první pohled, jak bylo zdůrazněno ve shora citované judikatuře, nelze ji dovozovat až z výsledků dalšího dokazování či zjišťování. Ani z tohoto pohledu rozhodnutí žalované neobstojí, neboť je založeno na posouzení, zda žalobce splňuje požadavky stanovené v § 38 ZDP pro vznik nároku na invalidní důchod, žalovaná tedy zkoumala (byť ne podrobně) žádost žalobce věcně.
12. S ohledem na tyto závěry musel soud uzavřít, že důvody pro zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. b) spr. ř. nebyly dány. V řízení před správními orgány tudíž došlo k vadám,

pro které nezbylo, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí žalované podle § 78 odst. 1 s. ř. s. Současně se věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).

13. Jakkoliv lze chápat snahu správních orgánů vyřídit žádost žalobce procesně co nejúsporněji, nebylo rozhodnuto procesně správným způsobem. Řízení o žádosti žalobce nelze ze shora popsaných důvodů zastavit podle § 66 odst. 1 písm. b) spr. ř., ale bude třeba ji věcně posoudit. Pokud správní orgán poté dovodí, že žalobci nárok na invalidní důchod skutečně nevznikl (např. pro nesplnění podmínky potřebné doby pojištění), bude to důvodem pro zamítnutí žádosti.
14. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
15. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci by náležela náhrada nákladů řízení úspěšnému žalobci. Žalobce ale žádné náklady nevynaložil, neboť zástupce pro řízení mu byl ustanoven soudem, který také zástupci vyplatí odměnu na základě samostatného usnesení. Bylo tedy rozhodnuto, že náhrada nákladů řízení nenáleží žádnému z účastníků.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. srpna 2024

JUDr. Jan Fifka v. r.
samosoudce